

NATIONALT
VIDENCENTER
OM UDSATTE
BØRN OG UNGE

Sammenhæng og stabilitet

Årsmagasin 2019

Sammenhæng og stabilitet er en vigtig del af løsningen på udsatte børn og unges problemer. Indsatserne til udsatte familier skal hænge sammen. Der skal skabes stabile og varige løsninger for børnene og de unge. Men først og fremmest skal vi sikre alle børn et godt og sammenhængende liv. Vejene hertil er mange, og NUBU bidrager med viden fra velfærdsprofessionernes forskning.

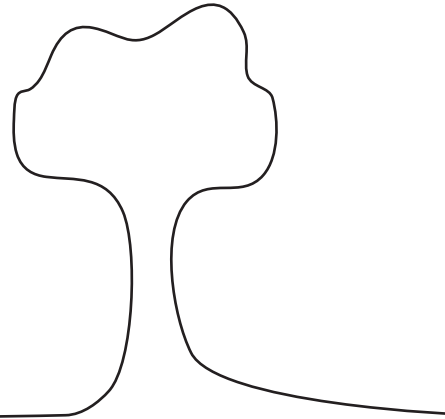
NUBU

Indhold

Forord.....	3
På en fælles mission	4
Unge på kanten	
Stemmer fra omverdenen	8
Vendepunkter i unges liv.....	11
Anbragte børn og unge	
Et samlet blik på plejebørns trivsel	15
Tidlig indsats	
Tilsammen kan vi rigtig meget	20
Støv til side.....	22
Oversigter	
Bevillinger i 2018	25
Sekretariat og styregruppe	26
Fellows.....	27
Kontaktinfo	28

Stabilitet og sammenhæng

Børn og unge i udsatte positioner har ligesom alle andre børn og unge brug for stabilitet i deres hverdag og liv. Men de er af mange forskellige grunde ofte udsat for en høj grad af ustabilitet. Der kan være tale om manglende stabilitet i familien, mange institutions- og skoleskift, møde med mange forskellige pædagoger, lærere, familiebehandlere, vejledere eller andre professionelle, som er involveret i barnets eller den unges liv.

Samtidig er der i kommunerne ofte en organisering af de mange forskellige pædagogiske, sociale og sundhedsmæssige indsatser, som afspejler en traditionel adskillelse mellem opgaver, fagligheder og forvaltningsmæssig tilknytning. Det kan udgøre en barriere for at skabe en helhedsorienteret og sammenhængende indsats for børn og unge i udsatte positioner – sammenhængende indsatser, der har til formål at sikre stabilitet og ro i børn og unges hverdag og liv, så der skabes rum for udvikling og læring gennem aktiv deltagelse i de fællesskaber, som skoler, institutioner, fritidsaktiviteter og lokalsamfundet tilbyder.

NUBU har i sine forskningsaktiviteter blandt andet fokus på at skabe viden om sammenhængende og tværprofessionelle indsatser i forhold til børn og unge i udsatte positioner. NUBU ønsker gennem sine forskningsaktiviteter at bidrage til en professionalisering af det tværprofessionelle samarbejde. Professionelt samarbejde mellem flere forskellige fagpersoner med forskellige erfaringer, forståelser og fagligheder bidrager til at tilbyde børn og unge i udsatte positioner mere kvalificerede og sammenhængende indsatser i forhold til at håndtere de ofte komplekse problematikker, som de står i.

Det er ikke alene de professionelle i barnets liv, der skal samarbejde bedre – alle dele af børnenes og de unges liv er vigtige brikker til at sikre en stabil og tryk barndom. Døgninstitutioner eller plejeforældre skal samarbejde med barnets forældre. Fritidsaktiviteter, frivillige lektiehjælpere, venner – alle kan bidrage til at støtte et barns trivsel. Det er i sidste ende børnene og de unge, der skal føle sig trygge og have oplevelsen af at deres liv hænger sammen. Derfor sætter NUBU i sin forskning også stort fokus på barnets perspektiv og barnets egen oplevelse af sammenhæng.

I årsmagasinet's første tema kan du læse om, hvordan forskningen kan gøre en forskel for unge i udsatte positioner. Det andet tema handler om sammenhæng og trivsel for anbragte børn, mens vi i det tredje tema fortæller om den tidlige og forebyggende indsats til de små børn.

God læselyst.

Janne Hedegaard Hansen
Centerchef

ske forældre, fritidsinteresser og sagsbehandlere,” forklarer hun.

Det er netop i hverdagen hos plejefamilierne, at forskningsprojektet *Mig og min plejefamilie* sætter ind. Projektet samler og udvikler tiltag, som plejeforældre kan bruge for at højne børnenes trivsel og læring.

Forskning i sammenhæng

Efter pausen gik nogle af NUBUs og professionshøjskolernes forskere på scenen med ultrakorte oplæg om deres forskning i kontinuitet og sammenhæng for udsatte børn og unge.

Andrey Lukyanov-Renteria gennemgik begrebet kontinuitet, som det defineres i forskellige forskningsperspektiver. Han anbefalede at gå væk fra lineære tilgange til kontinuitet i sagsbehand-

er de velfærdsprofessionelles opgave at sikre dette,” sagde han.

Christian Quvang, docent ved UC Syd, fremlagde med et rim fire arenaer, som er vigtige for børns og unges følelse af sammenhæng: At lære, at være, de kære og det nære. Med eksempler understregede han vigtigheden af, at de professionelle er opmærksomme på disse arenaer fx i indsatser til unge, som har svært ved at få fodfæste i uddannelse og arbejdsmarked.

Anne Marie Willumsen lagde vægt på en mere helhedsorienteret og enkel indsats til de udsatte familier. For det skaber tillidsfulde relationer mellem familier og professionelle, så trivselen stiger hos børnene.

Brug for viden

Det står i hvert fald tydeligt, at udfordringerne med manglende sammenhæng er mange og løsningerne næsten ligeså mangfoldige. Derfor er der stadig behov for at sætte sammenhæng på dagsordenen og diskutere fælles forståelser frem.

Centerchefen opfordrede ved starten af årsmødet til tværfaglige, kritiske og nysgerrige diskussioner.

”Jeg håber faktisk også, at vi i dag kan være en lille smule uenige – eller i hvert fald udfordre hinanden lidt. For faren med et lidt fluffy begreb som sammenhæng er, at vi alle sammen taler om, hvor vigtigt det er – og om at der i dag er for lidt af det – men at vi måske mener noget ret forskelligt uden at være klar over det. Så jeg håber, at årsmødet giver større klarhed – også om uklarhederne,” sagde han i sit oplæg.

NUBUs årsmøde var et lille skridt på vejen til klarhed. Et skridt på vejen til at forskningsviden kommer ud i velfærdspraksis, og en inspiration for både forskere og praktikere til, hvordan sammenhæng kan se ud for de udsatte børn og unge, som vi er på mission for at hjælpe.

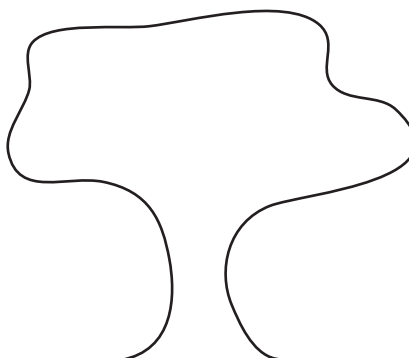
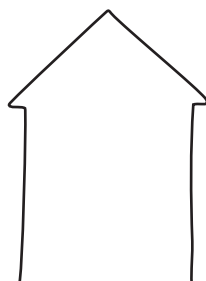

Repræsentanter for kommune, plejeforældre, anbragte børn og forskere var i paneldebatten enige om, at børnenes perspektiv er det vigtigste for at skabe mere sammenhæng i de anbragte børns liv.

Foto: Siri Korsgaard Larsen

ling og indsatser, og at se det som processer, hvor fokus på stabilitet spiller en afgørende rolle.

”Barnet eller den unge er i stand til selv at identificere, hvilke arenaer i hans/hendes liv, der gerne skulle være præget af kontinuitet, og at det

TEMA

Unge på kanten

Stemmer fra omverdenen

Hvordan sikrer man, at udsatte børn og unge føler, at deres liv hænger sammen? Forskningen har nogle bud, men vi vil også gerne høre stemmer fra omverdenen. Vi har derfor spurgt en fond, en fagforening, en frivilligorganisation og en skoleleder, hvordan de arbejder med at skabe sammenhæng og stabilitet i unges liv.

Bro mellem udsathed og normalt ungdomsliv

I Ungdommens Røde Kors laver unge aktiviteter for andre unge, der har samme alder som dem selv, men andre livshistorier. Det nedbryder mure og sociale skel – både for dem, man hjælper, men også for de frivillige, mener organisationens landsformand Troels Boldt Rømer.

”Vi laver blandt andet aktiviteter på hospitaler, fængsler, psykiatriske afdelinger og krisecentre, hvor nogle unge og børn opholder sig og bruger en del af deres liv. Vi skaber nogle fællesskaber, hvor det ikke handler om, at de er syge, eller at de er forbrydere, eller at de har en familie,

der ikke hænger sammen, men hvor det bare handler om at være barn eller være ung,” fortæller Troels Boldt Rømer.

Fællesskabet og relationen de unge imellem er bærende for aktiviteter i Ungdommens Røde Kors.

”Ung-til-ung-relationen kan noget specielt. Når jeg er ude i fængslet og undervise eller være lektiehjælper, så møder jeg unge på samme alder som mig. De har en livshistorie, der er en anden end min, men som jeg også kan lære noget af. Vi er i øjenhøjde, og der er ikke et autoritetsforhold – det er i virkeligheden to mennesker, der møder hinanden på tværs af nogle sociale skel. Som frivillig lærer jeg noget om en del af samfundet, som jeg i mit daglige virke ikke altid ville se,” siger Troels Boldt Rømer, der selv er medicinstuderende.

Vigtige rollemodeller

De unge frivillige tilbyder noget andet, end professionelle kan. Gennem ligeværdighed og venskaber kan de frivillige blive rollemodeller og være med

til at vise en vej ud af svære vilkår og situationer, mener landsformanden.

”Mange af de her børn og unge er meget omgivet af voksne – ikke nødvendigvis deres familie, men af pædagoger og sagsbehandlere og folk fra velfærdsdanmark, som gør et fantastisk stykke arbejde. Men nogen gange mangler de faktisk nogle andre unge, som de kan spejle sig i på en positiv måde,” siger han og tilføjer:

”Det kræver ikke nogen uddannelse – og dermed heller ikke nogen forskning – at være nogens ven.”

Forskning der udfordrer og udvikler

Til gengæld mener Troels Boldt Rømer, at der er brug for forskning, som kan være med til at af-dække, hvor NGO'er som Ungdommens Røde Kors bør sætte ind.

”Vi sætter ind der, hvor vi selv ser og oplever et behov. Men det er ikke nødvendigvis det hele og fulde billede af, hvor der faktisk er brug for indsatser, som vi kan være med til at lave,” siger han.

Han ser derfor gerne, at forskningen også bruges til at holde frivilligorganisationer til ilden.

”Jeg er nysgerrig på, hvad forskningen viser om miljøer og situationer, hvor vi faktisk ikke gør en forskel lige nu eller ikke er, men hvor vi faktisk kunne rykke sindssygt meget. Jeg håber, at man også forskningsmæssigt tør skubbe til os NGO'er,” siger han.

Troels Boldt Rømer,

landsformand, Ungdommens Røde Kors

Foto: Sophia Juliane Lydolph

Slip ikke de unge på kanten

Formanden for Socialpædagogerne, Benny Andersen, vil gerne gøre op med "ude af øje, ude af sind"-mentaliteten. Alt for mange unge lades nemlig i stikken i overgangene fra barndommen til voksenlivet med risiko for, at de efterlades på kanten af arbejdsmarked, uddannelse og fællesskaber.

"Med den rette faglighed på det rette tidspunkt kan vi løfte de unge væk fra den der kant og ind i en bedre livsbane. Alene af den grund er det jo vigtigt at hjælpe de unge – og man kan sige, at vi allerhelst skulle lave vores indsatser, før de nåede kanten, altså tidlig indsats, den gode

udredning, de gode overgange, efterværn og den slags ting," lyder det fra Benny Andersen.

Mange af de unge 'på kanten' har ikke netværk eller ressourcer at trække på, men de skal stadig have en hverdag til at fungere. De skal komme op om morgenen. Betale regninger. Have noget at spise.

"Alle de der ting, som såkaldt almindelige unge har deres far, mor og netværk til at hjælpe med. Det har udsatte unge behov for professionelles hjælp til. Vi skal ikke have lov at slippe dem. Efterværn bør være en ret og en pligt. Fordi man fylder 16, 17, 18 år, så forsvinder alt det, man har med i bagagen, ikke. De indsatser og redskaber, de unge har fået med sig, skal holdes ved lige, også når de fylder 18," siger Benny Andersen.

Fundament af viden

Det gælder om at skabe stabilitet i børnenes liv – også i forhold til forældrene, der ofte også har problemer.

"De unge har brug for nogen, der ved noget – ikke bare brug for gisninger og gode hjerter. De har simpelthen brug for fagligheder, der kan være livsguides og give råd om deres eget liv, men også om, hvordan går det med far og mor, for det ved vi også fylder rigtig meget. Så kan de unge bruge deres kræfter på dem selv og begynde at tro på egne livsmuligheder," siger han.

Benny Andersen understreger, at forskning er vigtig i den forbindelse. Ikke mindst til at klæde de professionsstuderende på til deres fremtidige arbejde.

"Forskning skal være med til at underbygge arbejdet, så fx de socialpædagoger, der skal være med til at skabe den røde tråd i unges liv, står på det bedst mulige vidensgrundlag overhovedet. Vi har en nærmest etisk forpligtelse til at gøre det, der virker – og dokumentere det. Derfor er forskning jo helt afgørende," mener han og betoner, at han gerne så forskningen spille en større rolle på uddannelserne, for eksempel i forhold til pædagogernes specialisering.

"Det er jo ikke de samme behov for viden, man har, hvis man skal arbejde med de små søde børn i børnehaven eller med unge kriminelle – for nu at tage nogle yderpunkter," siger han.

Benny Andersen,

formand for Socialpædagogernes Landsforbund

Små skridt i den rigtige retning

Bikubenfonden har valgt at fokusere deres midler på indsatser til unge. Der er en voksende gruppe unge, der mistrives, står uden for fællesskaber og ikke lykkes med job og uddannelse. Det kalder på indsatser, der er både langsigtede og involverer mange aktører, mener fondens chef for socialområdet, Sine Egede.

"Det ville være så nemt, hvis vi kunne løse et problem ad gangen, men de her unge er udfordrede på flere forskellige parametre. Det er unge, som både står uden job og uddannelse; de har det svært i forhold til relationer og fællesskaber; og de mangler grundlæggende tro på, at de kan noget," fortæller Sine Egede.

Derfor vil fonden investere i og engagere sig i sammenhængende koncepter, hvor aktører går sammen om at løse de udfordringer, som udsatte unge står med.

"Ingen aktør kan løse det alene. Når et ungt menneske er udfordret, kan de fx hente en del hjælp i kommunen. Men kommunen lukker kl. 15 eller 16, og hvem er det så, der kan være der for den unge, når kommunedøren er lukket? Og opgaven med at få nye venner og nye fællesskaber, kan kommunen ikke løse. Så der er det interessant at gå ind og lave samarbejder fx mellem kommune og civilsamfund – og også med det private erhvervsliv i forhold til at åbne døre og få en fod inden for på en arbejdsplads," forklarer Sine Egede.

Det lange seje træk

Samtidig er hun meget opmærksom på, at de små skridt i den rigtige retning tæller.

"Det handler om den unges udvikling i forhold til

at blive bedre og bedre til at mestre livet – på vej hen mod at det forhåbentlig også lykkes med job og uddannelse i den sidste ende.”

Indsatsers succes skal altså vurderes ud fra andre kriterier, fx om de unge får det bedre undervejs, selvom de stadig ikke er i job eller under uddannelse. Men det kræver, at der tænkes langsigtet.

”Det er lidt naivt at tro, at en ung, der har levet som hjemløs i nogle år, kan komme ud på arbejdsmarkedet i løbet af 12 uger. Så der er brug for, at vi giver mere tid til, at man faktisk kan udvikle sig som menneske,” siger Sine Egede og understre-

ger, at forskningen er en vigtig brik til at forstå de mange aspekter af unges liv og livsmestring.

”Hvorfor ser vi den her stigning i, at unge, der kommer fra en egentlig normal opvækst, alligevel havner i udsathed? Hvem er de? Og hvad er det der skal til, for at vi rent faktisk kan skabe nogle løsninger, som skaber de her vedvarende forandringer i de unges liv, som vi alle ønsker?” efterspørger hun mere viden om.

Sine Egede,

chef for socialområdet, Bikubenfonden

Foto: Ulrik Jantzen

Markant brud og nye vaner

Skoleleder Thomas Sørensen fra projektskibet EduKat peger paradoksalt nok på diskontinuitet og brud som en vigtig vej til sammenhæng i udsatte unges liv. Et ophold på projektskibet kan nemlig skabe et brud med alt det, de unge kender fra tidligere anbringelser og dårlige erfaringer med skoleundervisning.

”Ofte forsøger man at gøre overgange mellem forskellige institutioner og sammenhænge så nemme og glatte som muligt. På projektskibet arbejder vi bevidst med at gøre overgangen markant. At være på et skib er radikalt anderledes end de andre sammenhænge, de unge har

indgået i. Vi starter med at lære dem, hvordan man begår sig på skibet, fx at det betyder noget, at alle deltager i fællesskaberne og at der er nødt til at være tillid mellem alle på båden,” forklarer Thomas Sørensen.

Opgør med tidligere reaktionsmønstre

I begyndelsen af skoleåret på projektskibet forsøger de unge ofte at skabe konflikter. De nægter måske at komme til undervisning eller at rydde op og forsøger bevidst at provokere.

”Det er de måder, de er vant til at kunne tage kontrol på. Men i stedet for at møde dem med flere krav og skældud, så bliver vi ved med at invitere dem inden for i et fællesskab. Ved at vi reagerer anderledes end de er vant til, så bryder vi deres vaner. Hvis de nægter at vaske op, så vasker vi de-

res tallerken, men vi bliver ved med at række dem viskestykket dag efter dag. Og på et eller andet tidspunkt griber de det og tørrer tallerkenen af,” siger Thomas Sørensen.

Forskningen kan sikre stabilitet i pædagogikken

Thomas Sørensen understreger, at der skal være mening med det, man gør. Den mening skal stå klar for alle – både de unge, skolelæreren og det øvrige skibspersonale.

”Det skal teoretisk funderes. Vi skal vide, hvorfor vi gør, som vi gør. Der er en masse rammer, love og regler, som er fastsat både i forhold til folkeskolens målstyring og skibsløvningen, men måden, vi fører det ud i livet på, vil altid være værdibaseret,” forklarer han.

Han arbejder derfor på at løfte projektskibets pædagogiske metoder fra at være personbårne til at være institutionsbårne, så de unge mødes på samme måde uanset, hvilken lærer der er om bord på skibet.

”Der kan vi have brug for at ’sparre’ med forskningen, så vi dels kan bygge på eksisterende viden om, hvad der virker, og dels kan bidrage til at udvikle den samlede viden om, hvad der virker,” siger Thomas Sørensen og understreger, at de pædagogiske tilgange, som fungerer for de unge på skibet, vil kunne gavne langt flere.

”Det er ikke alle børn og unge, der har brug for at få brudt deres vaner så radikalt, men det er helt sikkert mere end de to-tre om året, som vi hjælper. Og det skader i hvert fald ikke nogen at få støtte til at opbygge gode relationer,” mener han.

Thomas Sørensen,

skoleleder ved projektskibet Edukat

Vendepunkter i unges liv

Det rigtige råd på det rette tidspunkt. En person man kunne stole på. Et skub i den rigtige retning. En voksen der lyttede. Hvad er det, der gør, at nogle situationer, råd og møder mellem mennesker bliver vendepunkter i livet? Og hvordan kan lærere og pædagoger i skolen arbejde bevidst med at skabe vendepunkter? Det har nogle af NUBUs forskere sat sig for at undersøge i et nyt projekt, der skal klæde de professionelle i skolen bedre på til at støtte unges trivsel.

Det kan være svært at være ung. Eksistentielle kriser, livsvalg, ustyrlige hormoner og spirende identitet hører ofte uløseligt sammen med teenageårene. De fleste unge klarer sig godt igennem, men en voksende gruppe unge mistrives under et stadigt stigende pres i ungdomsårene.

"Alt for mange har ondt i sjælen. Trivselsmålinger viser, at en relativt stor andel af de unge oplever det som ensomt eller svært at gå i skole. Deres problemer kan også ligge alle mulige andre steder end i skolen, men deres mistrivsel kommer til udtryk i skolen," fortæller NUBU-fellow og lektor Tekla Canger fra Københavns Professionshøjskole.

Hun er projektleder på et nyt projekt, der skal styrke udskolingslæreres arbejde med unges trivsel. Tekla Canger arbejder sammen med tre andre NUBU-fellows om projektet: Rikke Brown fra Professionshøjskolen Absalon, Christian Quvang fra UC Syd og Thomas Engsig fra UCN. Desuden indgår Danmarks Lærerforening og Det Sociale Netværk, der driver rådgivningstilbuddet headspace i projektet.

Mismod og ungdomsproblemer

Det anonyme og gratis rådgivningstilbud headspace har de senere år oplevet en stor stigning i antallet af henvendelser. Det kommer ikke bag på NUBU-forskerne.

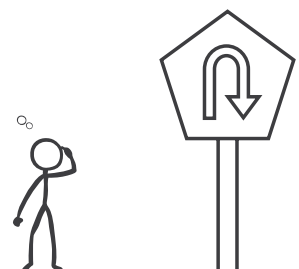
"Unge i dag oplever et stort præstationspres – et konstant pres for at klare sig godt og for at vise, at man klarer sig godt som menneske. Nogen kla-

rer det pres bedre end andre, og der er en stigning i unge der mistrives," forklarer Thomas Engsig, der er docent ved Professionshøjskolen UCN og NUBU-fellow.

At flere unge har depression, angst og stress ser han som indikatorer på, at presset er blevet for stort for mange. Christian Quvang er enig. Han er også NUBU-fellow og docent ved UC Syd. Han har set på udviklingen i unges trivsel over en årrække. "Antallet af unge med stress er voksende. Det giver sig blandt andet udslag i skolefravær, udadreagerende adfærd og dårlige oplevelser," siger han.

Trivsel og vendepunkter

Projektets formål er at skabe positive vendepunkter i livet for de unge, som mistrives i folkeskolen. De er i risiko for at ende i psykiske og sociale problemer efter grundskolen, som kan føre til at de kommer til at stå uden uddannelse, arbejde eller netværk. Mistrivsel behøver heldigvis ikke at få så store konsekvenser, og lærere, pædagoger og andre voksne kan være med til at skabe grobund for de vendepunkter, der gør en forskel i de unges livsbane. Men der mangler mere viden om, hvordan skolens professionelle bedst kan støtte de unges trivsel.

”Trivselsarbejdet ryger nemt i baggrunden op gennem folkeskolen. Der er en udbredt tradition for at arbejde med trivsel, når børnene er små og man kan iværksætte legegrupper og den slags ting. Hvad kan man så stille op i forhold til at øge trivsel i de større klasser?” siger NUBU-fellow og adjunkt Rikke Brown fra Professionshøjskolen Absalon.

Ideen til projektet blev født, da Danmarks Lærereforening og Det Sociale Netværk tog kontakt til forskerne med ønsket om at lave et projekt, der styrker lærernes mulighed for at arbejde med de sårbare unge i folkeskolen.

”Det er altså et projekt, der er forankret i folkeskolen. Headspace ser et behov, at der også i den mere institutionaliserede del af de unges hverdag, arbejdes med disse problematikker,” forklarer Tekla Canger, der ser store potentialer ved samarbejdet mellem skolen, en NGO og forskningen.

Lærere kan lære af frivilliges erfaringer

Headspace arbejder med at give alle unge nogen at tale med om deres problemer på de unges egne præmisser.

”Her er ingen problemer for store eller små, og du kan tale om alt fra selvværd, uddannelses-

tvivl og angst til destruktive tanker, præstationspres og kærestesorger,” lyder det på headspace’s hjemmeside.

De har dermed et andet blik og andre handlemuligheder, og denne viden er fundamental i afdækningen af årsager til trivsel og mistrivsel, mener forskergruppen bag projektet.

”Der er nogle andre paradigmer og normer, som gør sig gældende i græsrodsbevægelser og NGO’er. En anden måde at tænke på, kommunikere på og arbejde på. Sådanne bevægelser og organisationer kan være en slags laboratorium for nye, måske innovative processer, som forskningsverdenen bør have et særligt blik på,” siger Christian Quvang.

Headspace ekspanderer i disse år, så der kommer rådgivningstilbud i flere byer. Blandt andet i de unges evalueringer af headspace står det klart, at de kan noget særligt. Det vil NUBUs forskere nu undersøge, hvad er.

”Vi har en antagelse om at man som frivillig NGO simpelthen kan få adgang til de unges fortællinger på en anden måde end i skolesystemet og dermed hjælpe dem på en anden måde,” siger projektleder Tekla Canger, og hun suppleres af Thomas Engsig:

”Vi håber, at vi kan bringe nogle af disse særlige forståelser ind i skolen igen og bruge dem der

Alt for mange unge mistrives. I et nyt projekt i NUBU vil forskere sammen med lærere og en NGO sætte fokus på, hvordan der kan skabes positive vendepunkter i de unges liv, så de unges mistrivsel ikke fører til udsathed. *Modelfoto*

i forhold til læreres og pædagogers arbejde med unges trivsel,” forklarer han.

Du er god nok

En af de ting, Thomas Engsig hiver frem er en tendens til at individualisere problemer. Han ser, at unge vender blikket og kritikken indad og tror, at det er, fordi de ikke selv er gode nok; ikke klarer sig godt nok i skolen, ikke er robuste nok osv.

”Der er et enormt præstationspres og et pres fra det accelererede samfund, som vi lever i i dag. Vi skal skabe en forståelse hos den enkelte før, at det ikke er fordi, de ikke gode nok. Der er nogle vilkår i det at gå i skole og det at være ung, som er vanskelige. Og der er nogle vilkår, som har ændret sig over tid, som gør, at det kan være sværere at navigere i,” siger han og uddyber:

”Når man skal rådgive de unge og arbejde med deres trivsel og med at øge sandsynligheden for at de oplever de her positive vendepunkter i deres liv, så handler det blandt andet om at tydeliggøre, at kritikken ikke skal vendes indad. Det gælder om at se udad. Det er nogle mekanismer og ting, vi ikke lige kan ændre her og nu, men vi kan gøre noget for bedre at navigere i dem.”

Livshistorier og fortællinger som udgangspunkt

Helt centralt i projektet står de unges egne historier – fortællingerne om, hvad der gør, at de føler sig nødsaget til at kontakte headspace. Tekla Canger er for eksempel interesseret i de unges egne logikker om, hvad der har ført til hvad.

”Hvad er det for nogle fortællinger, de har med sig? Hvad er det for nogle aktører, der har været aktive i deres mistrivselshistorie? Hvilke hjælpere og hvilke modstandere har været en del af den fortælling?” spørger hun.

Formålet med forskernes blik på de unges mistrivselshistorier er at skabe systematiseret viden, som lærere og pædagoger kan bruge til at få øje på de tidlige tegn på mistrivsel og handle på dem. De unge i projektet er nemlig ikke nødvendigvis i udsatte positioner, selvom de mistrives.

”Man kan sige, at den kant, de befinder sig på er kanten mellem trivsel og mistrivsel snarere end mellem udsathed og ikke-udsathed. Men den mistrivsel kan muligvis producere udsathed og marginalisering. Håbet er, at projektet kan være med til at sørge for, at unges mistrivsel ikke bliver til egentlig udsathed,” siger Tekla Canger.

Kort om projektet

Projektet er blevet til på initiativ fra Danmarks Lærerforening og Det Sociale Netværk, der så en mulighed for i samarbejde med lærere, frivillige og forskere at udvikle nye måder at modvirke mistrivsel hos elever i folkeskolens ældste klasser.

NUBU skal bidrage til udviklingen af metoder og stå for følgeforskning, når metoderne afprøves i udvalgte lærerteams på de deltagende skoler. Allerede nu er de fire NUBU-fellows i gang med et forstudie, som skal:

- skabe viden om de problemstillinger som de unge kommer til headspace med
- bidrage med en forståelse af, hvordan en NGO, der overvejende benytter sig af frivillige, er med til at skabe bedre betingelser for de unge
- udvikle viden og metoder, der kan bringe elementer herfra ind i lærernes arbejde med trivsel i udskolingen

Gennem interviews med både frivillige fra headspace og unge, der er ved at afslutte et forløb hos headspace samt analyse af de evalueringer alle unge udfylder i headspace, vil NUBUs forskere identificere indikatorer på mistrivsel og på faktorer, der kan fremme de unges trivsel. Disse indikatorer skal bruges til at udvikle nye indsatser gennem workshops med udskolingslærere, og sidst men ikke mindst skal de udviklede indsatser afprøves på folkeskoler rundt om i landet.

Styrken ved projektet er netop, at mange aktører forenes. Den frivillige rådgivning headspace bidrager med viden. Projektet er forankret i skolen. Og de unges egne oplevelser får vægt og værdi.

Fra NUBU deltager følgende forskere:

- Tekla Canger, *lektor ved Københavns Professionshøjskole*
- Rikke Brown, *adjunkt ved Professionshøjskolen Absalon*
- Thomas Engsig, *docent ved UCN*
- Christian Quvang, *docent ved UC Syd*

TEMA

Anbragte børn og unge

Et samlet blik på plejebørns trivsel

Anbragte børn og unge kan opleve mange udfordringer og mange brud og skift i deres barndom. Støtten til at håndtere de udfordringer skal helst komme i rette tid og ramme præcist. Derfor er forskere fra NUBU i gang med at udvikle en systematisk ramme, hvor kommuner og plejefamilier kan samle de mange perspektiver på barnets trivsel, så der kan sættes ind med indsatser lige der, hvor hvert enkelt plejebarn har problemer.

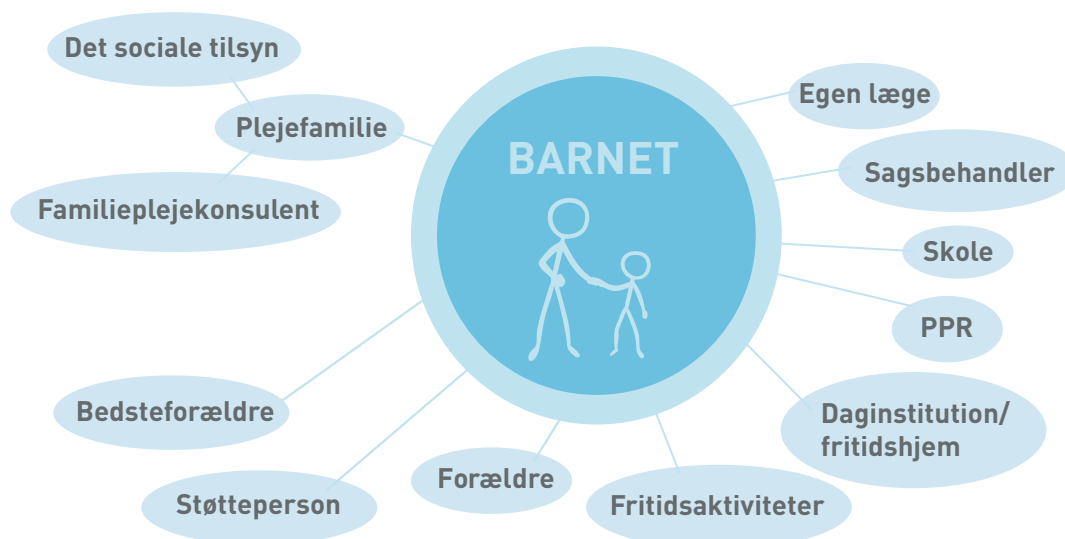
Det er ikke nemt at sikre trivsel og stabilitet for anbragte børn, der ofte oplever en barndom præget af brud, svigt og mangel på sammenhæng. En ting er at blive fjernet fra sin far eller mor. Dertil kommer at selv efter en anbringelse oplever mange anbragte børn adskillige skoleskift og skift i opholdssteder eller plejefamilier. De skal ofte flytte på tværs af kommuner og landsdele, så det også er svært at bevare venskaber og fritidsaktiviteter. De mange brud og den manglende stabilitet kommer således oveni de tidlige omsorgssvigt, som var grunden til at børnene blev anbragt. Det afspejler sig desværre i statistikker og undersøgelser om anbragte børns trivsel og læring. Flere anbragte børn mistrives eller er bagud i skolen i forhold til deres jævnaldrende.

Livet har flest hverdage

Tanken bag forskningsprojektet *Mig og min plejefamilie – en hånd til bedre trivsel* er at udvikle måder at opdage og reagere på mistrivsel på. Helt tæt på barnet: I hverdagen i plejefamilien.

”Projektets kerne er at udvikle en ramme for indsatser, som skal gøre plejeforældrene bedre i stand til at støtte de børn, de har i pleje. Hvis alt går som vi håber, så kommer børnene til at trives bedre. Grunden til at vi tror på, at det kan ske, er at vi får identificeret de børn, som har brug for ekstra støtte – og også hvad det er for problemer, som de dør med. Der skal være et match mellem de problemer, børnene har, og de indsatser, vi tilbyder plejefamilien,” siger Sofie Danneskiold-Samsøe, der er projektleder for *Mig og min plejefamilie* og lektor ved Københavns Professionshøjskole.

Der er mange voksne, som blander sig i et plejebarns liv. Det kan være kompliceret at navigere i – og hvem har egentlig overblikket over, om barnet trives? NUBUs forskningsprojekt samler perspektiverne og sikrer, at trivsel følges systematisk samtidig med, at plejeforældrene får redskaber til at sætte målrettet ind, hvis noget ikke fungerer i barnets liv.

TRYGFONDENS
BØRNEFORSKNINGS-CENTER

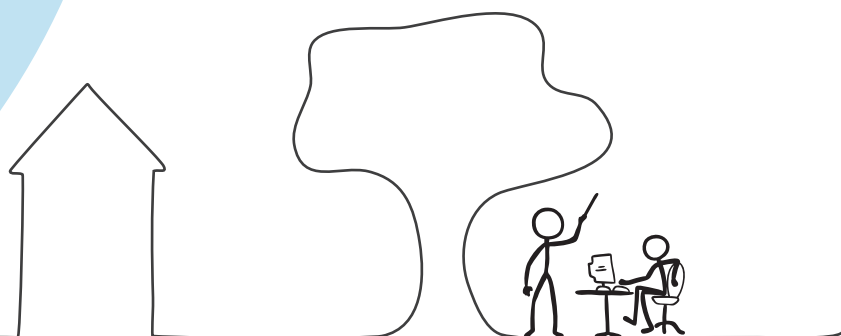

DEN
A.P. MØLLERSKE
STØTTEFOND

NUBU samarbejder med kommuner, interesseorganisationer, fonde og forskningscentre om projektet *Mig og min plejefamilie – en hånd til bedre trivsel* for at sikre sammenhæng, og at alle perspektiver på plejebørns trivsel tages i betragtning i udviklingen af projektets indsatsramme.

TrygFonden

Projektets ramme for indsatser består dels af trivselsmålinger og dels af et katalog over indsatser, som kommunerne og plejeforældrene kan bruge. Indsatserne er tilpasset til de forskellige former for udfordringer, som plejebørn har. Der er fokus på, at de skal være så enkle og ligetil som muligt for plejefamilierne at bruge. De skal kunne anvendes i hverdagen.

”Meget af det vi skal gøre for plejebørnene i det her projekt, skal foregå i plejefamilierne. Dermed styrker vi plejefamiliernes kompetencer i forhold til de udfordringer som plejebørnene måtte have. Det er med til at give børnene en oplevelse af, at mange flere udfordringer kan klares i plejefamilierne – at vi ikke skal sende dem til noget eksternt. Så får børnene en øget oplevelse af, at de er ganske almindelige,” siger Jette Juul, der er afdelingsleder for familieplejeområdet i Randers Kommune.

Færre sammenbrud i anbringelser

Randers er en af de kommuner, som samarbejder med NUBUs forskere i projektet. Projektet er med en fireårig bevilling på 17 mio. kr. fra Trygfonden godt i gang med at udvikle trivselsmåling og indsatser. I 2018 modtog projektet endnu en bevilling på 6,4 mio. kr. fra Den A. P. Møllerske Støttefond. Dermed får projektet mulighed for at inddrage flere kommuner i at udvikle og afprøve indsatserne. Jette Juul fortæller, hvorfor Randers har valgt at være med i projektet:

”Det kan give færre sammenbrud i anbringelser – altså være med til at skabe en kontinuitet for børnene fra de bliver anbragt, og til der ikke længere er et anbringelsesgrundlag. Det er nogle store forhåbninger, men det jo egentlig det, vi hele tiden skal arbejde henimod. Størstedelen af vores anbragte børn i Randers Kommune er netop i plejefamilier. En opkvalificering af plejefamilierne vil være med til at fastholde barnet eller den unge i en stabil anbringelse, så længe der er behov for det,” håber hun.

Ingen sandheder, men mange perspektiver

En af de store styrker i *Mig og min plejefamilie* er systematikken og bredden i den trivselsmåling, der ligger til grund for indsatserne. Målingerne sker med et SDQ-spørgeskema. SDQ står for Strengths and Difficulties Questionnaire. Her svarer både plejeforældre, forældre og fagprofessionelle som fx skolelærere eller pædagoger på en række spørgsmål om barnet, som belyser barnets psykiske trivsel med blik for både positiv og problematisk adfærd. De større kan også selv besvare SDQ'en ligesom de voksne i barnets liv.

”Det er et forsøg på at se barnet i en større sammenhæng. Det giver et mere helhedsorienteret billede på barnets trivsel, når vi indhenter besvarelser fra flere informanter – altså fra de personer som kender barnet og ser barnet i hverdagen,” siger Sofie Danneskiold-Samsøe og tilføjer:

”Der er ingen 'sandhed' om barnet, men en masse forskellige perspektiver på barnets trivsel.”

Det er fagpersoner – typisk kommunens familieplejekonsulenter og sagsbehandlere – der samler resultaterne af trivselsmålingerne og bruger dem som udgangspunkt for samtaler med barnet og plejefamilien, hvor plejeforældrene tilbydes målrettede metoder og indsatser til at støtte netop deres plejebarn til at håndtere sine udfordringer. SDQ-målingen giver de voksne omkring barnet et fælles udgangspunkt at tale ud fra, men forskerne på projektet betoner, at målingen ikke må stå alene.

”Det er meget væsentligt, at der bliver fulgt op med samtaler for at tolke eller forstå resultaterne fra SDQ-målingen,” siger Sofie Danneskiold-Samsøe.

Fire forskellige former for mistrivsel

Forskerne har identificeret fire problemområder, som har dannet udgangspunkt for valget af de indsatser, som projekt vil tilbyde kommune og plejefamilier.

”Vi ved fra forskningslitteraturen og fra praksis, at de fire problemområder fylder meget og præger børnenes trivsel,” fortæller Sofie Danneskiold-Samsøe:

■ Forholdet mellem biologiske familie og plejeforældre

”Det kan betyde rigtig meget for, om et barn føler sig tryk og godt tilpas i en plejefamilie, hvis der er en konflikt mellem barnets forældre og plejeforældrene. Loyalitetskonflikt er desuden meget udbredt hos børn anbragt i pleje - også selv om der ikke er en konflikt mellem plejeforældre og forældre.”

■ Barnets sociale relationer

”Ensomhed blandt børn anbragt i pleje er meget udbredt. Mange af dem har ingen eller få venner og de kan have svært ved at bevare og opretholde venskaber og have nære gode relationer. Det påvirker selvfølgelig også barnets trivsel.”

■ Barnets adfærd

”Mange anbragte børn døjer med angst, depression, ADHD eller andre psykiatriske diag-

noser, som udfordrer dem. Det er på dette problemområde, at vi har kunnet finde flest indsatser, fx i forhold til adfærdsregulering og metakognition.”

■ **Barnets læring**

”Mange børn som er i pleje – eller i det hele taget anbragt – klarer sig dårligt i skolen. I samarbejde med Trygfondens Børneforskningscenter i Aarhus har vi fundet frem til nogle målrettede indsatser, så plejeforældre kan støtte deres plejebarn, hvis det fx ikke kan læse eller regne,” siger Sofie Danneskiold-Samsøe.

Det drejer sig blandt andet om indsatsen READ. Det er en metode, hvor plejeforældre får redskaber til at snakke med barnet om det, de læser. ”Der er både et socialt element og et læringselement, hvor man er sammen og har nogle samtaler om det, barnet læser. Det kan have effekt både i forhold til social adfærd og læringsproblemer. Så nogle af indsatserne går også på tværs af problemområderne,” forklarer Sofie Danneskiold-Samsøe.

Systematik som middel mod personskift

Kommunernes familieplejekonsulenter skal rådgive og vejlede plejeforældrene, og de skal som minimum have to samtaler om året med familien. Det samme gælder barnets sagsbehandler, der også skal følge op med barnet to gange om året. Ideen i projektet er, at der skal laves SDQ hvert halve år i forbindelse med, at kommunen alligevel skal have de her samtaler med barnet og plejefamilien.

”Det bliver en form for temperaturmåling: Hvordan er temperaturen nu? Det er jo lovpligtigt, at man skal have de her samtaler løbende, men her bliver det en mere systematisk måling – og en systematik som går igen uanset om der er personskift – og det er der jo rigtig ofte, især blandt sagsbehandlere,” forklarer projektlederen.

I en af de familieafdelinger, som projektet samarbejder med er den gennemsnitlige ansættelsestid for sagsbehandlere 1,2 år.

”Det vil sige, at i gennemsnit når sagsbehandlere kun at have to samtaler med barnet, og så kommer der en ny sagsbehandler. Det skaber jo ikke kontinuitet. Det kan vi jo selvfølgelig ikke helt råde bod på med det her – vi kan ikke give dem en fast sagsbehandler gennem hele deres anbringelse – men trods alt en systematisk tilgang, som er gennemgående på tværs af de sagsbehandlerskift, der måtte være,” forklarer Sofie Danneskiold-Samsøe.

Jette Juul fra Randers Kommune genkender, at der er mange ting, som plejebørn skal forholde sig til. Hun frygter, at børnene nogle gange kom-

mer til at føle sig som et projekt.

”Der er jo nogle ting et anbragt barn skal forholde sig til: Børnesamtaler, opfølgingsmøder og så videre. Vi skal øge vores opmærksomhed på også at inddrage børnene vældig meget i det, vi tænker på deres vegne. Så at få det gjort således, at det er barnets møder og barnets samtaler, sådan at barnet kan genkende sig selv i det, der arbejdes med på vegne af barnet,” siger hun.

En af de ting, hun særligt husker fra projektets første workshop var, at der blev talt meget om, at plejebørns trivsel handler om hele familien.

”Når man bor i en familie som plejebarn, så er det rigtig vigtigt, at man ikke får fornemmelsen af at det kun er en selv, det handler om, hvis der fx skal laves en undersøgelse eller en trivselstest. Vi skal inddrage både plejemor og plejefar og nogle gange også eventuelle biologiske børn i plejefamilien,” fortæller hun.

Sammen om fælles mål om bedre trivsel

I foråret 2019 har projektets forskere afholdt workshops med de deltagende kommuner sammen med interesseorganisationerne De Anbragtes Vilkår, Plejeforældrenes Landsforening og Forældrelandsforeningen, som organiserer forældre til børn, der er anbragt. Her giver alle deres bidrag til at udvikle projektets ramme om indsatser.

”Det er også en måde at skabe sammenhæng på, at vi inviterer alle interessenter med ind til at udvikle den her ramme for indsatser. Så vi sidder sammen – fagfolk fra kommunerne og repræsentanter for både børn, plejeforældre og biologiske forældre og så os som forskere i projektet. På sidste workshop var tilbagemeldingen, at deltagerne synes, at det var meget positivt, at vi har lavet den her konstruktion, hvor vi mødes på tværs,” siger Sofie Danneskiold-Samsøe.

”Det er vigtigt at have alle perspektiver med. Hvis for eksempel forældrene ikke kan se sig selv i det her, så vil de ikke give samtykke til det, og så kan vi slet ikke komme nogen vegne. Det skal kunne give mening for dem at være med i. De skal kunne se, at indsatserne er gode for deres børn og for dem som forældre.”

Projektet er nu i gang med de første test af indsatsrammen rundt om i kommunerne. Næste år skal projektet testes i endnu flere kommuner, inden det er klar til udrulning i hele landet. Det glæder projektleder Sofie Danneskiold-Samsøe, at det er lykket at samle interessenterne i udviklingen, og at alle er lydhøre for hinandens perspektiver.

”Det gør projektets resultater meget mere levedygtige,” er hendes forhåbning.

TEMA

Tidlig indsats

Tilsammen kan vi rigtig meget

Tværfagligt samarbejde kan være vejen til gode og sammenhængende velfærdsydelser. Men hvordan får man egentlig det tværprofessionelle til at fungere i praksis? En rapport fra NUBU giver en række konkrete anbefalinger.

Rundt om i landet arbejder bl.a. sundhedspersonale, pædagoger, lærere og socialrådgivere tæt sammen for at tilbyde indsatser til udsatte børn og familier. Men på trods af gode intentioner er samarbejdet ikke altid let.

”Det er ofte i overgange mellem fagpersoner eller sektorer, at udsatte familier risikerer at blive ’tabt’,” siger docent Mette Juhl fra jordemoderuddannelsen ved Københavns Professionshøjskole. Hun har været med til at udarbejde NUBUs rapport om tidlige indsatser til udsatte børnefamilier.

Tre konkrete bud

Rapporten indeholder anbefalinger til at styrke tidlige indsatser over for udsatte børnefamilier og har blandt andet tre konkrete bud på, hvordan samarbejde på tværs af fag og sektorer kan styrkes:

- **Teamsamarbejde** kan bidrage til en fælles referenceramme, øget sagsflow og øget kendskab til andre faggruppers kompetencer
- **Efteruddannelse** kan med fordel gennemføres på tværs af faggrupper og sektorer. Det kan bl.a. føre til en mere systematisk tilgang i opsporing og vejledning af familierne.
- **Fysisk placering** af samarbejdspartnere tæt på hinanden kan øge kendskab til hinandens arbejdsområde og har betydning for den tværfaglige dialog.

Rapporten har særligt fokus på sundhedsplejersker og jordemødre, men anbefalingerne kan bruges af alle velfærdsprofessioner, der arbejder med sårbare og udsatte børn og familier.

Proaktive og bedre indsatser

I rapporten fremgår det, at mange kommuner har erfaret vigtigheden af det tætte samarbejde, men

samtidig oplever at det er udfordrende at få viden om hinandens faglighed.

En af de kommuner, der har gode erfaringer med at arbejde tværfagligt i sundhedsplejen, er Ballerup. Her mødes alle kommunens sundhedsplejersker en gang om måneden med børnepsykologer, forebyggende sagsbehandlere og en udgående specialpædagog.

”Møderne er med til, at familierne meget hurtigt kan få den rette hjælp og støtte. Der skal ikke først oprettes en sag, men gennem tværfaglig refleksion er der mulighed for handlinger og løsninger lige med det samme. Og det virker,” fortæller sundhedsplejerske Tine Iversen, der organiserer kommunens møder om tidlig, tværfaglig indsats.

”Det er proaktivt. Vi kommer virkelig tidligt ind i forhold til problemer i familien. Hvis en mor eller far udtrykker, at det er svært derhjemme, så sætter vi ind med det samme,” forklarer hun.

Det er familiens sundhedsplejerske, der i første omgang fremlægger sin bekymring for et barn eller familie. Herefter forholder alle fagligheder sig til problemstillingen, og sundhedsplejersken vælger efter den grundige tværfaglige refleksion, hvilke tiltag der vil være hensigtsmæssige fremover, og hvordan timingen skal være i forhold til hendes arbejde med familien.

”Vi har for eksempel en mandlig psykolog, som tager på hjemmebesøg hos familierne og er rigtig god til at tale med fædre om deres rolle i familien. En del fædre har det svært med det at blive far – måske har deres erfaringer med deres egen far ikke været forbilledlige,” fortæller Tine Iversen.

”Vores specialpædagog kan lave individuelle indsatser i familierne tilpasset de vilkår, rammer og behov, familien har. Hun besøger familien, når de har tid og mulighed for det. Er der udfordringer op til børnenes sengetid, så er det der, hun kommer,” siger hun.

Større faglig glæde og flere kompetencer

Rapporten belyser, at der er brug for en fælles referenceramme mellem faggrupper, hvis samarbejdet for alvor skal batte noget.

”En fælles referenceramme kræver ikke nødvendigvis et fælles fagsprog, men et fokus på at forskellige faggrupper nærmer sig en fælles forståelse og opfattelse af de problematikker, som de skal samarbejde om,” lyder det i rapporten *Bedre Sundhedspleje til udsatte familier i barnets første 1000 dage*.

I sundhedsplejen i Ballerup Kommune er det også en af fordelene ved de månedlige møder, hvor flere faggrupper reflekterer over udfordringerne i børnefamilierne.

”På grund af vores gode kendskab til hinanden fra vores tværfaglige team taler vi samme sprog og har opnået en fælles faglighed omkring de sårbare børnefamilier,” forklarer Tine Iversen.

”Så snart vi kommer ud over den ’almindelige sundhedspleje’, og det bliver komplekst, så kalder det på flere fagligheder. Møderne er et sparringsrum, hvor hele familieproblematikken bliver foldet ud og belyst. Det skal være sådan, at vi kan handle på det. Det kan være tungt og svært at vurdere alene: Skal det her være en underretning? Skal der politi ind over? Er der mon nogle muligheder, som den enkelte sundhedsplejerske har overset?” fortæller hun og tilføjer:

”Vi kan som sundhedsplejersker arbejde bedre sammen med fx de forebyggende sagsbehandlere, når vi ved hvordan de arbejder, og hvad de faktisk kan gøre for familien. Og de forebyggende sagsbehandlere og psykologer har også gavn af deres øgede kendskab til sundhedsplejerskernes fagområde. Det ser vi i andre sammenhænge, hvor det gode samarbejde kommer andre børn til gode. Vi bliver kontaktet og brugt på en hel anden måde end tidligere.”

I NUBUs rapport anbefales, at kommunerne opdyrker fælles viden og forståelse gennem blandt andet undervisning og kurser for relevant personale på tværs af forvaltninger og faggrupper. Det kræver dog en stærk ledelse med overordnet blik på tværs af afdelinger og sektorer, lyder det. Tine Iversen fra Ballerup Kommune er enig.

”Vores møder er også et rigtig godt læringsrum og et fælles kompetenceløft. Kendskabet til hinanden er vigtigt. Og det er blevet et trygt og fortroligt rum, som gør, at det er blevet mere fagligt interessant at arbejde med de svære problematikker. Som faglig leder er det virkelig en gevinst,” siger hun og pointerer, at tryghed og kendskab til hinandens perspektiver er en forudsætning for vellykket tværprofessionelt samarbejde. Det øger den faglige kvalitet og styrker arbejdsglæden.

”Min erfaring fra tidligere er, at der har været

fine indsatser fra de forskellige fagligheder, men det er ikke tilfredsstillende for en familie at få så mange forskellige faglige indgange. Når de ikke er afstemt med hinanden, så kan de professionelle godt have samme intention, men familierne bliver forvirrede,” siger hun og betoner, at der er større effekt af at arbejde tværfagligt fremfor flerfagligt.

Tværfaglighed skal prioriteres

En del af succesen i Ballerup Kommune skyldes de organisatoriske rammer for møderne.

”Møderne er fastlagte og alle er indforstået med formål, rammer og struktur. Det er struktureret, og det skal styres, så alle lytter og har respekt for hinanden,” siger Tine Iversen.

Lektor Mette Strømfeldt Lind fra sundhedsplejerskeuddannelsen på VIA University College var med i arbejdsgruppen bag NUBUs anbefalinger. Prioritering er alfa og omega, mener hun.

”Der er et kæmpe potentiale i tværfagligt samarbejde. Sundhedsplejerskerne skal turde sparre med hinanden og med andre – og være mere synlige. Men det kræver, at det bliver prioriteret,” siger hun.

I Ballerup er der mødepligt til de tværfaglige refleksions- og sparringsmøder. Tine Iversen oplever desuden, at de prioriteres meget højt.

”Selvom vi ikke er placeret sammen, oplever vi ikke at det påvirker mødedeltagelsen. Det er sjældent, at vi har afbud til møderne, og der er en meget intens og engageret stemning. For alle oplever, at møderne har stor værdi for deres arbejde,” siger hun.

Rapport om tidlig indsats

Nationalt Videncenter om Udsatte Børn og Unge udførte i foråret 2018 på foranledning af Egmont Fonden en kortlægning af tidlige indsatser i landets kommuner.

Det har dannet grundlag for en række anbefalinger til, hvordan velfærdsprofessionelle kan højne kvaliteten af deres tidlige indsatser til udsatte familier.

Anbefalingerne er udgivet i rapporten *Bedre sundhedspleje til udsatte familier i barnets første 1000 dage* og kan også ses på nubu.dk/forskning/projekter/bedre+sundhedspleje

Støv til side

Alt for meget forskningsviden står og samler støv i rapporter. Viden kommer ikke ud og virker der, hvor den kunne gøre en forskel. Men nu skal viden ned fra hylderne. Initiativet Social Talks skal skabe nye veje til at dele viden i velfærdsprofessionerne. Hvis viden skal gøre en forskel, skal den omsættes til noget brugbart. Noget som inspirerer. Noget som bidrager til, at vi ændrer adfærd. Så kan vi højne kvaliteten af velfærdsarbejdet.

Projektleder Niels Christian Barkholts blik bliver lidt fjernt, når talen falder på formidling af forskning. Som om han for sit indre blik ser hyldemeter efter hyldemeter med rapporter fulde af forskningsresultater.

”Der mangler ikke viden, som velfærdspraktikere kan gøre brug af. Viden, der kunne øge kvaliteten af velfærdsarbejdet. Men den viden kommer bare sjældent ud til praktikerne. For praktikere studerer ikke rapporter og læser undersøgelser, når de skal have ny viden,” fortæller han.

NUBU har derfor skudt projektet Social Talks i gang med støtte på knap 4 mio. kr. fra Egmont Fonden. Her skal viden formidles og omsættes på nye måder gennem events, videoer og en digital platform med fælles refleksionsmateriale, der kan bruge på velfærdens arbejdspladser.

Lær af de gode eksempler

Ideen er inspireret af det verdenskendte TED Talks-koncept, hvor fagpersoner fortæller levende og inspirerende om deres arbejde i korte videoer af ca. et kvarters varighed. Social Talks sætter spot på emner inden for det sociale område og velfærdsprofessionernes arbejde. Ligesom TED Talks har Social Talks fokus på at formidle det gode eksempel som inspiration til efterfølgelse.

”Vi tager udgangspunkt i nogle kommuners erfaringer, som er de lovende praksisser, der er stor værdi i at udbrede til resten af landet. Social Talks kan lave nye måder, hvorpå vi fører diskussioner, har dialoger og giver inspirationer til hinanden. Måder, der taler direkte til praktikere, hvilket forskningsrapporter sjældent gør. Den viden, der eksisterer derude og de praksisser, der opstår, fordi man finder nye måder at løse problemer på – den viden skal cirkuleres og deles,” siger Niels Christian Barkholt.

Tværfagligt og eksperimenterende

Social Talks handler i høj grad om at skabe sammenhæng og brugbar viden på tværs af faggrupper.

”Forskningen er blot et af de steder, som ny viden skal komme fra. Vi skal mobilisere viden på tværs af faggrupper. Det er ikke kun de traditionelle fagligheder, der skal spille en rolle. Det handler også om at aktivere civilsamfundet og få viden ud at virke, der hvor familierne lever – fx i boligområderne og i frivillige indsatser,” uddyber han.

Derfor samarbejder Social Talks også tæt med både fagforeninger, kommuner og NGO'er på børneområdet.

”De ser et behov for at træde nye spor i indsatsen for at komme nogle ret store velfærdsudfordringer til livs. Social Talks er et innovativt og eksperimenterende fællesskab, som vil give fx de faglige organisationer nogle tilbud på hylderne, som de ikke har i dag, når det gælder viden til deres medlemmer,” siger Niels Barkholt.

Vidensdeling som genvej til gode velfærdsløsninger

I første omgang har projektet fokus på tidlige indsatser til de små børn og henvender sig især til faggrupper som pædagoger, socialrådgivere,

lærere, børnepsykologer og sundhedsplejersker, men tanken er, at Social Talks med tiden skal breddes ud til andre dele af velfærdsarbejdet i Danmark og internationalt.

”Vores håb er, at vi øger kvaliteten af arbejdet med udsatte børn. Det er selvfølgelig lidt abstrakt, men hvis vi kan få bare nogle kommuner til at forbedre deres metoder og den måde, de er i kontakt med familierne på, så kan vi faktisk sætte skub i nogle ting, som flytter noget i en større størrelsesorden,” siger projektlederen.

Et eksempel er de relationer, som er så vigtige i al velfærdsarbejde. De professionelle og familierne skal lære hinanden at kende, og der skal skabes tillid mellem dem.

”Men hvad nu hvis relationen har trange kår i en kommune, fordi man også skal bruge mange kræfter på bureaukrati og på andre ting? Kunne man så reducere noget af det og lave nogle genveje, der gør at man i højere grad kan få relationen i fokus?” spørger han som eksempel på, hvordan Social Talks kan inspirere til andre måder at gøre tingene på.

”Vi håber, at det her projekt kan inspirere, begejstre og ryste organisationer, så de opdager nye måder at arbejde på og måske finder de ud af, at de kan indrette sig på andre måder, end de havde forestillet sig, og dermed lykkes meget bedre med velfærdsarbejdet,” uddyber han.

Ikke kun den enkeltes ansvar at holde sig opdateret

Videoerne i Social Talks vil blive digitalt tilgængelige for alle. Dermed bliver viden og erfaringsudveksling serveret i en levende og fængende form, som kan tilgås alle steder fra - i bussen på vej til arbejde eller som et indslag på en medarbejderdag. Særligt den fælles vidensdeling, hvor videoerne bruges til fælles refleksioner på en arbejds-

plads, ligger Niels Christian Barkholt meget på sinde.

”Det er et problem, at det er den enkelte medarbejders ansvar at få viden ind og bruge den individuelt. Det burde jo være organisationers ansvar at tage viden ind og bruge den samlet i organisationen. Det kan kommunale og velfærdsfaglige ledere blive meget bedre til - at tage ansvar for den organisatoriske læring og viden,” mener han.

Det er noget af det, som Social Talks gerne vil stikke lidt til med sin måde at arbejde med vidensdeling på. ”Fokus er ikke på den enkelte medarbejders præstationer og performance, men på organisationers sammensætning og helhed - ud fra den stærke antagelse at kvaliteten af organisationen afgør kvaliteten af den enkelte medarbejders arbejde,” siger Niels Christian Barkholt.

Om Social Talks

Social Talks oversætter det kendte TED Talks-koncept til det sociale område og sætter dygtige praktikere og forskere på scenen for at fortælle levende om deres bedste erfaringer for, hvad der gør en konkret forskel.

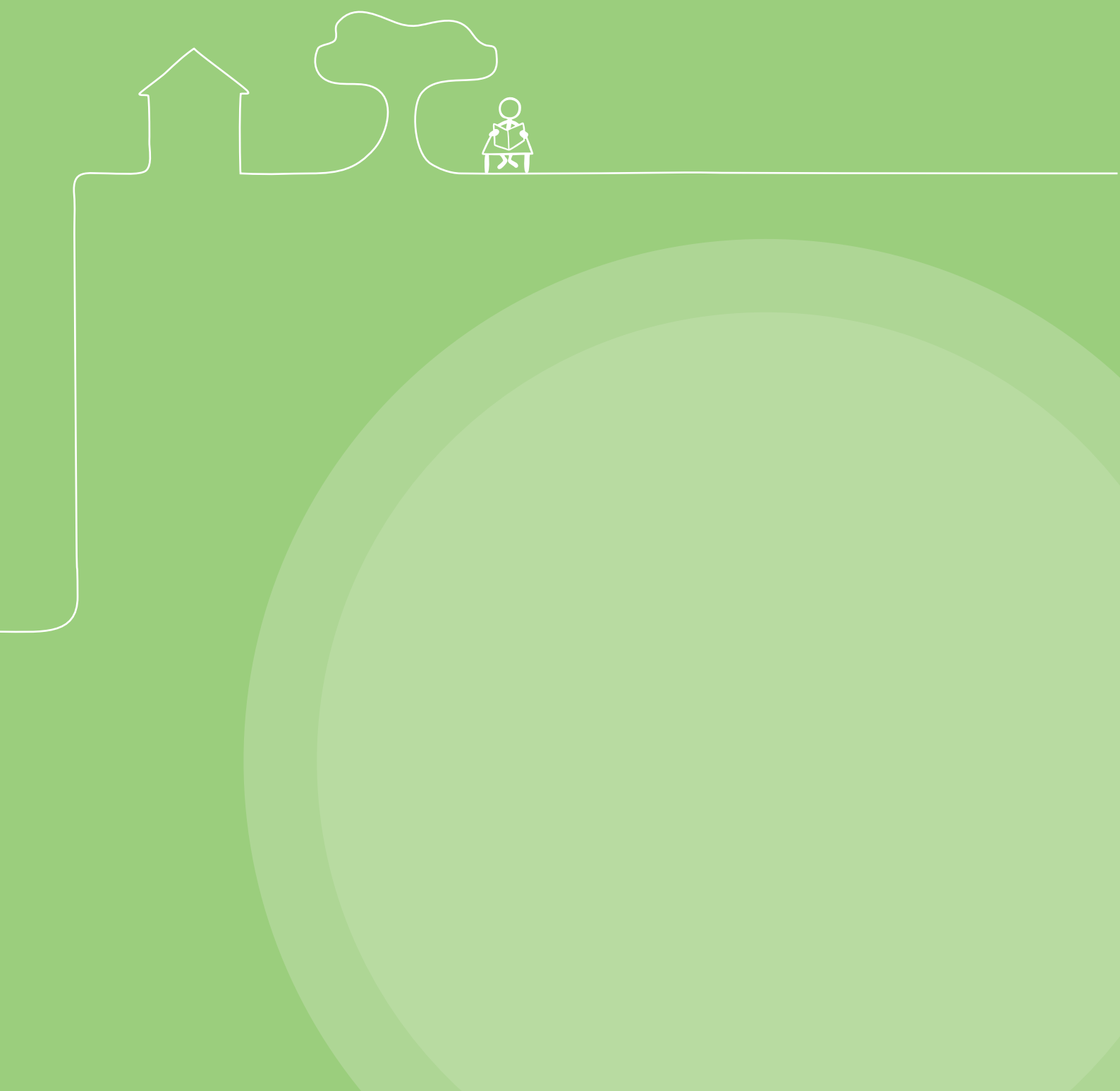
Disse *talks* optages på videoer, som kommer til at ligge tilgængelige for alle på Social Talks' hjemmeside. Social Talks laver desuden et metodekit med fif til, hvordan man ude på de enkelte arbejdspladser kan bruge videoerne til at overføre erfaringerne lokalt.

Projektet har fået knap 4 mio. kr. fra Egmont Fonden til de første 2 år. Der udarbejdes en not-for-profit-forretningsmodel, så Social Talks blive levedygtig og kan breddes endnu mere ud fremover.

De første to events med *talks* afholdes i efteråret 2019 i samarbejde med henholdsvis Børns Vilkår og Gladsaxe Kommune.

OVERSIGTER

Bevillinger modtaget i 2018

Sidste år modtog NUBU i alt 11,8 mio. kr. fra fonde til følgende projekter:

Bedre gruppebeslutninger blandt sagsbehandlere

TrygFonden har bevilget 700.000 kr. til at afprøve beslutningsstøtteredskaber, der skal være med til at reducere bias i gruppebeslutninger i socialt arbejde. Det skal føre til, at gruppernes beslutninger omkring undersøgelser og sociale indsatser forbedres. Projektet gennemføres i 2019 af forskere på KP og VIA i samarbejde med konsulenthuset /KL.7.

Social Talks – viden værd at dele

Egmont Fonden har bevilget knap 4 mio. kr. til udvikling af et nyt format for videndeling blandt praktikere, ledere og forskere med fokus på indsatser for børn i alderen 0-6 år. Formatet er inspireret af TED Talks og vil bestå af events, talks formidlet via video, en digital platform samt redskaber til læring og videndeling på arbejdspladser. Projektet gennemføres i samarbejde med Social Digital v. Implement Consulting Group samt en række NGO'er, faglige organisationer og kommuner.

Bånd & Broer– udsatte unge på vej mod job og uddannelse

NUBU har modtaget en bevilling på 700.000 kr. til at gennemføre følgeforskning og evaluering i tilknytning til projektet Bånd og Broer. I projektet udvikles og afprøves et nyt koncept, som kombinerer fritidsjob til unge med effektiv familiebehandling. Professionshøjskolen Absalon står for NUBUs følgeforskning. Den A.P. Møllerske Støttefond har ydet støtte til projektet, der gennemføres i Hillerød Kommune og under overordnet projektledelse ved Metodecentret.

Mig og min plejefamilie – en hånd til bedre trivsel

Projektet, der skal støtte trivsel og læring hos anbragte børn, har modtaget en tillægsbevilling på 6,4 mio. fra Den A.P. Møllerske Støttefond. Den nye bevilling supplerer den oprindelige bevilling på 17 mio. kr. fra TrygFonden. Den nye bevilling skal blandt andet anvendes til at udvikle materiale til plejefamilierne, så de kan sætte ind med målrettet hjælp til børnene på de områder, hvor de oplever vanskeligheder. Desuden bliver projektets indsatser nu afprøvet i et større antal kommuner end oprindeligt planlagt.

Sekretariat

Janne Hedegaard Hansen

Centerchef

Tlf: +45 5163 2770

E-mail: jhaa@kp.dk

Janne Hedegaard Hansen overtog chefposten 1. juni 2019. Som centerchef for NUBU vil hun igangsætte nye projekter og skabe nye forståelser, der kan bidrage til at finde optimale løsninger på de opgaver, som velfærdsprofessionerne skal løfte. Hun er ph.d. fra DPU og har en kandidat i statskundskab, og i sin egen forskning har Janne fokus på inklusions- og eksklusionsprocesser i skoler og daginstitutioner.

Anna Krarup Jensen

Kommunikationsmedarbejder

Tlf: +45 5138 0573

E-mail: akje@kp.dk

Anna Krarup Jensen leger med ord og skaber billeder. Hun er blandt andet ansvarlig for NUBUs kommunikation. Hun har lang erfaring med analyser og forskningsformidling, og hun er journalist med en kandidatoverbygning i social ulighed og kulturel sameksistens.

Anne Mehlsen Christiansen

Projektkoordinator

Tlf: +45 5163 2674

E-mail: amec@kp.dk

Anne Mehlsen jonglerer med Excel-ark og danner overblik. Hun arbejder dels som sekretariatsmedarbejder for NUBU og dels som projektkoordinator på forskningsprojektet *Mig og min plejefamilie – en hånd til bedre trivsel*. Hun er sociolog og har tidligere arbejdet med udsatte borgere i Settlementet og på Indvandrer Kvindeceneret samt med forskerstøtte i KORA.

Siri Korsgaard Larsen

Studentermehjælper

Tlf: +45 5163 2423

E-mail: 1sil@kp.dk

Siri Korsgaard Larsen er klar med friske øjne og hjælpende hænder på NUBUs sekretariat et par gange om ugen. Hun bl.a. hjælper til med sekretariatsopgaver samt opgaver på forskellige forskningsprojekter. Siri er i gang med en kandidatuddannelse i socialvidenskab og historie på Roskilde Universitet.

Styregruppe

NUBU er et samlende forsknings- og videncenter, der drives af landets seks professionshøjskoler.

NUBUs styregruppe består af:

Poul Skov Dahl (formand)

Vicedirektør for Kompetenceudvikling og

Undervisningsmidler

UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole

Annegrete Juul (næstformand)

Dekan for Det Pædagogiske og

Samfundsfaglige Fakultet

Københavns Professionshøjskole

Sami Boutaiba

Direktør for Pædagogik og Ledelse

Professionshøjskolen Absalon

David Mayntz

Direktør for Forskning og Udvikling

UC Nordjylland

Susanne Tellerup

Uddannelsesdekan

VIA University College

Lene Mosegaard Søbjerg

Forskningschef

UC Syd

Fellows

Hver af de seks professionshøjskoler har udpeget en eller to NUBU-fellows, der skal styrke forskningen i udsatte børn og unge på tværs af fag og professionshøjskoler. De 9 NUBU-fellows kommer fra forskellige professioner og danner et stærkt hold, der sammen med centersekretariatet står i spidsen for netværksopbygning, kvalitetssikring og udvikling af projekter, der styrker indsatserne for udsatte børn, unge og familier.

Christian Quvang

Docent ved Forskningssporet Inklusion og Eksklusion, en del af Forskningsprogrammet Dagtilbud og skole samt Nationalt Videncenter for Inklusion og Eksklusion, læreruddannelsen, UC SYD i Esbjerg

Ida Skytte Jakobsen

Docent ved forskningsprogrammet om resiliens, Center for Anvendt Velfærdsforskning, socialrådgiveruddannelsen, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole i Odense

Kristian Rasmussen

Lektor ved Videncenter for Sundhedsfremme, UC Syd Campus Haderslev

Martin Hammershøj Olesen

Adjunkt ved Socialrådgiveruddannelsen, VIA University College i Aarhus

Matilde Høybye-Mortensen

Lektor ved Socialrådgiveruddannelsen, VIA University College i Holstebro

Rikke Brown

Adjunkt ved Center for Pædagogik, pædagoguddannelsen, Professionshøjskolen Absalon i Slagelse

Sabine Jørgensen

Lektor ved Institut for Socialrådgiveruddannelse, socialrådgiveruddannelsen, Københavns Professionshøjskole i København

Tekla Canger

Lektor ved forskningsprogrammet Dagtilbuds-, Social- og Specialpædagogik, læreruddannelsen, Københavns Professionshøjskole Campus Carlsberg

Thomas Thyrring Engsig

Docent ved forskningsprogrammet Udsathed og Chanceulighed, læreruddannelsen, Professionshøjskolen UCN i Aalborg

**NATIONALT
VIDENCENTER
OM UDSATTE
BØRN OG UNGE**

Nationalt Videncenter om Udsatte Børn og Unge

Kronprinsesse Sofies Vej 35
2000 Frederiksberg

Telefon: 5138 0573 | **E-mail:** nubu@kp.dk

Hjemmeside: www.nubu.dk

Facebook: www.facebook.com/nubudk/

Podcasten 'Udkast': soundcloud.com/nubu-dk

NUBU Nyt: www.nubu.dk/kontakt/nyhedsbrev

Videncentret er et samarbejde mellem

ABSALON
PROFESSIONSHØJSKOLEN
ABSALON

KØBENHAVNS
PROFESSIONS
HØJSKOLE

XP

VIA University
College

UCN

UC
SYD

UCL

Erhvervsakademi og
Professionshøjskole